

1054 Budapest, Alkotmány u. 5.

Levélcím: 1391 Budapest 62. Pf. 211.

Telefon: (06-1) 472-8865, **Fax:** (06-1) 472-8860

Ügyszám: Vj/40/2015.

Iktatószám: Vj/40-101/2015.

Betekinthető!

A Gazdasági Versenyhivatal eljáró versenytanácsa a Horváthné Jeney Dóra ügyvezető által képviselt **B.B. Tours Utazási Kft.** (1026 Budapest Napvirág u. 7.) eljárás alá vont vállalkozás ellen fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmának feltételezett megsértése miatt indult versenyfelügyeleti eljárásban meghozta az alábbi

v é g z é s t .

Az eljáró versenytanács a versenyfelügyeleti eljárást megszünteti.

A versenyfelügyeleti eljárásban a tanúmeghallgatásokkal kapcsolatban keletkezett 39.081,- Ft, azaz harminckilencezer-nyolcvanegy forint eljárási költséget a Magyar Állam viseli.

A végzés ellen a kézhezvételtől számított 8 napon belül a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságnak címzett, de a Versenytanácsnál benyújtandó vagy ajánlott küldeményként postára adott jogorvoslati kérelemnek van helye.

A jogorvoslati kérelmeket a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság nemperes eljárásban bírálja felül, amely során kizárólag okirati bizonyításnak van helye, azonban a bíróság a feleket a szükségeshez képest meghallgathatja.

I n d o k o l á s

I.

A vizsgálat tárgya

1. A Gazdasági Versenyhivatal (továbbiakban: GVH) 2015. május 11-én versenyfelügyeleti eljárást indított a B.B. Tours Utazási Kft. (továbbiakban: eljárás alá vont) ellen, mert észlelte, hogy az utazásszervező tevékenysége során az általa szervezett „Izraeli Körutazások” programjában „fakultatív”-nak feltüntetett programok tekintetében az utasoknak nem volt

választási lehetősége, és az utasok az ügyleti döntés meghozatala után, feltehetőleg a helyszínen szereztek tudomást arról, hogy valószínűsíthetően megtévesztően tüntették fel a „fakultatívként” hirdetett programot, mivel az úti cél sajátos biztonsági körülményeire is tekintettel ugyan a részvétel nem volt kötelező, azonban nem minősült reális lehetőségnek a fakultatív programon való részvétel mellőzése egyrészt az adott napi szálláshelyre való eljutás, másrészt az adott helyen való önálló programszervezés nehézségei miatt. Ezzel a B.B. Tours Utazási Kft. a fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmáról szóló 2008. évi XLVII. törvény (a továbbiakban: Fttv.) 6. § (1) bekezdés b) pontjában foglalt tényállás megvalósításával valószínűsíthetően megsértette az Fttv. 3. § (1) bekezdésében előírt tilalmat.

2. A versenyfelügyeleti eljárás az eljárást megindító végzés indokolása szerint kiterjed az eljárás alá vont által szervezett izraeli körutazások népszerűsítésére alkalmazott tájékoztatási gyakorlatra 2014 októberétől kezdődően.¹
3. Miután a vizsgáló észlelte, hogy az eljárás alá vont a vizsgálattal érintett „Izraeli Körutazások” népszerűsítésére alkalmazott kereskedelmi gyakorlatát 2014. január 1. napjától alkalmazta, 2015. október 30-án kelt VJ/40-93/2015. számú végzésével az eljárást kiterjesztette annak vizsgálatára, hogy a B.B. Tours Kft. **2014. január 1. és 2014. szeptember 30.** között alkalmazott kereskedelmi kommunikációjában is valószínűsíthetően megtévesztően tüntet fel az utazásszervező tevékenysége körében szervezett „Izraeli Körutazás” programjában a „fakultatívként” hirdetett programot.

II.

Az eljárás alá vont vállalkozás

4. Az eljárás alá vont vállalkozást a Céginformációs és az Elektronikus Cégeljárásban Közreműködő Szolgálat nyilvántartásából lekért cégmásolat tanúsága szerint 1994. május 26-án jegyezték be a cégnyilvántartásba, főtevékenysége utazásszervezés.² A kis- és középvállalkozásokról, fejlődésük támogatásáról szóló 2004. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Kkv. tv.) 3. § (3) bekezdése értelmében az eljárás alá vont mikro vállalkozásnak minősül.
5. Az eljárás alá vont 2014 évre vonatkozó, a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény alapján készített, a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium Céginformációs és Elektronikus Cégeljárásban Közreműködő Szolgálatának honlapján³ megtalálható beszámolója szerint belföldi értékesítéséből származó 2014. évi nettó árbevétele: 141.260.000 Ft⁴, foglalkoztatottjainak létszáma egy fő.⁵
6. Az eljárás alá vont nem adott tájékoztatást arról, hogy az árbevétel mekkora részét képezi a vizsgálat alá vont „Izraeli Körutazások” szervezett utazás, kizárólag a 2014. október 23-án és

¹ Vj/40/2015. sz. irat

² Vj/40-72/2015. sz. irat

³ <http://ebeszamolo.im.gov.hu>

⁴ Vj/40-72/2015. számú irat

⁵ VJ/40-72/2015. számú irat

a 2014. december 26-án indult körutazás tekintetében nyilatkozott: a két útból 11.834.320 Ft árbevételt ért el⁶.

III.

Az érintett termék – az „Izraeli Körutazások”

7. Az eljárás alá vont 1993 óta szervez izraeli utazásokat⁷. Az eljárás alá vont a vizsgált és a következőkben ismertetett program-összeállítással azonosan folyamatosan, havi indulással (amennyiben összejön a csoport), legalább 4-5 éve értékesíti az „Izraeli Körutazások” utat.⁸

8. Az „Izraeli Körutazások” programleírása⁹:

1. nap: Budapest – Tel Aviv

Közvetlen repülőjárat Tel Avivba. Idegenvezetőnk fogadja a csoportot, majd Jeruzsálembé vagy Betlehembe visszük Önöket szállodába, vacsora.

2. nap: Jeruzsálem

Városnézés Jeruzsálemben: Séta az óvárosban: a Siratófal, majd továbbhaladunk a Via Dolorosán át a Szent Sír templomához, Pilátus ítélethozó csarnokához. További séta az Óvárosban a Dávid Király úton a Jaffa kapuhoz, majd a zsidó negyed és az ásatások megtekintése. Szállás, vacsora Jeruzsálemben vagy Betlehemben.

3. nap: Judea – Jeruzsálem – Betlehem

Szabad nap vagy fakultatív program egész napos városnézés Jeruzsálemben: Olajfák hegye, a csodálatos jeruzsálemi panoráma megtekintése az Óvárossal, majd az Olajfák hegyén található Szent helyek ismertetése. Pillantás a Virágvasárnap útjára és a Dominus Fleuit kápolnára. Továbbhaladunk a Getszemáni kerthez és megtekintjük a Nemzetek Templomát az Elárulás barlangját és Szűz Mária sírját. Utazás a Kidron-völgyön át, pillantás Zakariás és Absalom sírjára. Látogatás a Sion-hegyen az Utolsó Vacsora színhelyére, Dávid király sírjához és az Elszenderülés templomának megtekintése majd a holocaust emlékhely a Yad Vashem megtekintése és buszos városnézés Jeruzsálem új városrészében, a Knesset és a Menora megtekintése kívülről. Utazás Betlehembe, a Születés templomának megtekintése, szállás, vacsora Jeruzsálemben vagy Betlehemben.

4. nap: Qumran – Massada – Holt tenger – Tiberias

Szabad program. Fakultatív program Holt tenger-i kirándulás: Utazás Qumranba a holt-tengeri tekercsek lelőhelyére. Az esszénusok kolostorszerű telepének megtekintése. Továbbutazás a Massada-i sziklaerődhez. Drótkötélpályán jutunk fel a Heródes korából származó ciszternákhoz, a zsinagógához, a Zelóták harcterére. Csodálatos látkép a Moabita és Amonita hegyekre. Kirándulásunk után fürdősi lehetőség a Holt-tengerben. Utazás a Galileai tó mentén Tiberiasba, szállás elfoglalása, vacsora.

5. nap: Názáret – Kapernaum – Tabgha – Tiberias

Kánán keresztül utazás Názáretbe, ahol az Angyali Üdvözlés Templomát tekintjük meg. A Genezáreti-tó partján fekvő szent helyek megtekintése: busszal felutazunk a Hegyi Beszéd Templomához, majd Kapernaum, Jézus városa a régi zsinagóga és a bizánci kápolna megtekintése Péter házánál. Ezek után tovább utazás Tabghába, a kenyérszaporítás és a hal csodájának helyére. Látogatás egy gyémántcsiszoló műhelyben. A Jordán folyó mellett kialakított Yardenit nevű híres keresztelőhely meglátogatása. Szállás, vacsora Tiberiasban.

6. nap: Akko – Haifa – Caesaria

⁶ Vj/40-19/2015. és Vj/40-24/2015. sz. iratok

⁷ Vj/40-4/2015. sz. irat

⁸ Vj/40-23/2015. sz. irat

⁹ Vj/40-4/2015. sz. irat

Utazás Akkoba, a keresztes lovagok városába, az óváros s az ásátások megtekintése. Továbbutazás Haifába, ahol először buszos városnézés a város főbb látványosságaival, majd séta a Bahai szentélyhez vezető kertrendszerben. Felutazunk a Karmel hegyre, ahonnan csodálatos kilátás nyílik az öbölre és a Földközi - tengerre. A Karmelita kolostor megtekintése. Továbbutazás Caesarea-ba a római színház és a keresztes lovagok várának megtekintése ahol Pál apostol két évig raboskodott. Utazás a Földközi - tenger partjára, Netanyára, a szállás elfoglalása, vacsora.

7. nap: Netanya

Szabadnap a Földközi - tenger partján, Netanyán. Fakultatív félnapos program Tel Aviv, Carnel piac és Jaffa művész negyedének megtekintése. Visszatérés Netanyára, fürdési lehetőség az időjárás függvényében. Szállás, vacsora Netanyán.

8. nap: Tel Aviv – Budapest

Reggeli, majd transzfer a tel avivi repülőtérre, hazautazás Budapestre.

„Részvételi díj: 225.500, -Ft/fő

Az úton az alábbi szolgáltatásokat nyújtjuk:

repülőjegy az EL AL izraeli légitársaság menetrendszerinti járatára, 20 kg poggyász, elhelyezés közepkategóriájú szállodákban, kétágyas, zuhanyzós/WC-s szobákban, félpanzió, magyar nyelvű idegenvezetés, belépők, transzferek, a körutazás klímaberendezéssel ellátott buszokkal történik

Szolgáltatásaink nem tartalmazzák:

az ajánlott borralalók (napi 7, -USD), repülőtéri illeték (20.000, -Ft/fő), betegség- baleset-, poggyászbiztosítás (840, -Ft/nap/fő, 70 év felett dupla ár), egyágyas felár: 69.000, -Ft/fő

Fakultatív kirándulások:

Holt-tenger: 28.000, -Ft/fő, Jeruzsálem 23.000,-Ft/fő, Tel Aviv: 19.600, -Ft/fő, (Min. 6 főtől indulnak)

Gyermekkedvezmény 12 éves korig 25%

SZILVESZTERI VACSORA FELÁRA: 28.000, -Ft/fő”

A fakultatív programok

9. Az előzőekben ismertetett programleírásból az eljáró versenytanács itt csak a fakultatív kirándulásokat emeli ki:
- Holt-tengeri kirándulás: 28.000 Ft.
 - Jeruzsálem: 23.000 Ft.
 - Tel-Aviv: 19.600 Ft.
 - Szilveszteri vacsora: 28.000 Ft – értelemszerűen kizárólag a szilveszterre eső utazás során
10. Az eljárás alá vont által összeállított „Utazási Szerződés” 15. pontja így szól: „Az utazási iroda által szervezett vagy közvetített fakultatív programon való részvételi szándékot az előleg befizetésekor, illetve legkésőbb a teljes részvételi díj kiegyenlítésekor kell bejelenteni.¹⁰ Kivételes esetekben helyszíni jelentkezést is elfogadunk¹¹. Ebben az esetben a fakultatív program díját valutában kell megfizetni. ha a fakultatív program elegendő jelentkező hiányában elmarad, a befizetett összeget irodáink levonás nélkül visszatérítik.”¹²

¹⁰ Vj/40-4/2015.

¹¹ Vj/40-80/2015.

¹² Vj/40-4/2015.

Az érintett piac

11. Kínálati oldalról megközelítve Magyarországon csak a Magyar Kereskedelmi Engedélyezési Hivatal által engedélyezett vállalkozók jogosultak utazásszervező- illetve közvetítő tevékenységet folytatni, így a piac kínálati oldalán ezek a vállalkozások helyezkednek el.
12. A piac kínálati oldalán utazási irodák, online szállásközvetítők illetve úti beszámolókat tartalmazó blogok egyaránt fellelhetők. 2014-ben hazánkban 1 318¹³ vállalkozás rendelkezett utazásszervezői- és közvetítői tevékenységi engedéllyel, így az utazás iránt érdeklődő fogyasztók számos utazási iroda belföldi és külföldi, egyéni és csoportos utazási ajánlatai közül választhatnak.
13. A kínálati oldalon egynapos és többnapos utak egyaránt megtalálhatóak. 2014-ben a turisztikai célú külföldi utak 55%-a többnapos utazás volt. A többnapos turisztikai célú külföldi utak száma az előző években tapasztalt kismértékű növekedés után jelentősen nőtt. A többnapos turisztikai külföldi utazások negyedét szervezték utazási irodán keresztül 2014-ben.¹⁴
14. Izraelbe az utazási irodák által kínált ajánlatok jellemzően szervezett programcsomaggal, gyakran körutazásként kerülnek meghirdetésre, amelyet feltehetően a célországban uralkodó politikai, illetve geográfiai helyzet is indokolhat. A körutazásokat kínáló irodák alapvetően meghatározott programmal kínálják az utakat, fakultatív programok nélkül, vagy kisszámú fakultatív programlehetőséggel.
15. A keresleti oldalt tekintve a lakosság 2014-ben összesen 16.000.000 alkalommal utazott külföldre, ami 1,9 %-os növekedést jelent 2013-hoz viszonyítva. 2014-ben a lakosság összesen 47.700.000 napot töltött külföldön, ami 5,8%-os növekedést jelent a 2013-as adatokhoz képest, szabadidő eltöltése céljából 9,7%-kal utaztak többen.¹⁵
16. Izrael, mint desztináció nem jelenik meg külön a statisztikai adatok között. 2014-ben a többnapos szabadidős turizmus keretében külföldre utazó fogyasztók 24,3%-a utazási iroda szervezésében, 75,7%-a saját szervezés keretében utazott.¹⁶ Feltehető azonban, hogy az Izraelbe utazó turisták gyakran preferálják a szervezett utazást kínáló lehetőségeket az egyéni program utazás opciója helyett. Ennek meghatározó tényezője egyrészt a célország sajátosságai mellett az idő és költséghatékonyság lehet. A szervezett túrán résztvevők rendszerint minél több látványosságot szeretnének megtekinteni adott idő alatt, kedvező áron. Az izraeli úti cél tekintetében mindez különös jelentőséggel bír, hiszen egyes látványosságok földrajzi elhelyezkedése miatt (Izrael és Ciszjordánia sajátos viszonyaira figyelemmel) egyéni túra esetén csak nehezkesebben juthatnának el oda az utasok, míg a szervezett utazás az ezzel kapcsolatos terheket és akadályokat leveszi az utasok válláról.

¹³ <http://www.ksh.hu/docs/hun/xftp/idoszaki/jeltur/jeltur14.pdf>

¹⁴ <http://www.ksh.hu/docs/hun/xftp/idoszaki/jeltur/jeltur14.pdf>

¹⁵ <http://www.ksh.hu/docs/hun/xftp/idoszaki/jeltur/jeltur14.pdf>

¹⁶ <http://www.ksh.hu/docs/hun/xftp/idoszaki/jeltur/jeltur14.xls>

IV.

A vizsgált kereskedelmi gyakorlat

Az „Izraeli Körutazások” reklámozása

17. Az eljárás alá vont fogyasztóknak címzett e-mailben küldött directmail-ekben (más szóval EDM-ben, pl. korábbi utasai számára), a saját weboldalán (www.bbtours.hu), illetve partnerirodákon keresztül népszerűsíti az utazásait, így az „Izraeli Körutazások” elnevezésű útjait is. A directmail-ek tartalma az eljárás alá vont szerint megegyezik a programleírás szövegével¹⁷. A www.bbtours.hu weboldalon¹⁸ a vizsgálattal érintett útról a 8. pontban ismertetett programleírás érhető el.
18. A partnerirodák reklámozási gyakorlata különböző: van olyan partneriroda, amelyik a saját honlapján keresztül reklámozza a vizsgált utazást úgy, hogy a 8. pontban ismertetett programleírást (pl. Vj/40-92/2015.: OTP Travel, Anubis Travel utazási irodák honlapjairól, Vj/40-91/2015: Start Utazási Iroda honlapja) a honlapjára feltölti, de előfordulhat az is, hogy a partneriroda az utcáról betérő fogyasztó kérésére bocsátja csak rendelkezésre papír formában az eljárás alá vont programleírását, anélkül, hogy egyéb módon reklámozná azt. Ez utóbbira példa az IBUSZ Utazási Irodák Kft. 2014. október 23-án induló „Izraeli Körutazások” útjainak értékesítése.¹⁹
19. Összességében az „Izraeli Körutazások” vizsgálat alá vont utazásról kizárólag egyfajta tartalmú reklám készült: a programleírás. Ezt az eljárás alá vont EDM-ekben és a saját weboldalán (www.bbtours.hu) keresztül teszi hozzáférhetővé közvetlenül a fogyasztó felé. Ezen kívül az eljárás alá vont partnerirodákon keresztül értékesíti az útját. A partnerirodák felé EDM-eken, a www.bbtours.hu honlapon keresztül, vagy az eljárás alá vont által postai úton megküldött programleíráson keresztül küld tájékoztatást az útjairól. Ezen kívül más tájékoztató anyagokat nem kapnak.

A kereskedelmi kommunikáció megjelenési adatai

20. Az eljárás alá vont egyik nyilatkozatában országsszerte 28.000 kiküldött EDM levelet²⁰, másik nyilatkozatában 3000-3500 EDM-et²¹ említ.
21. Az eljárás alá vont a honlapja látogatottsága kapcsán annyi információval tudott szolgálni, hogy 2013. január 1-jétől 2015. szeptember 20-ig 249.860 volt az oldalmegtekintések száma. 2015. augusztus 22-szeptember 21. között 7620 látogatás történt, amelyből 245 volt az „Izraeli Körutazások” megtekintésének a száma.²²
22. Az eljárás alá vont szerint országsszerte kb. 1000 szórólapot küldött ki postai úton a partner utazási irodák részére vagy azért, mert azt az utazási iroda igényelte, vagy azért, mert az adott utazási iroda korábban az eljárás alá vont sok útját értékesítette.²³ Arra vonatkozóan nem áll

¹⁷ Vj/40-80/2015.

¹⁸ Vj/40-81/2015., Vj/40-91/2015. sz. iratok

¹⁹ Vj/40-80/2015.

²⁰ Vj/40-80/2015

²¹ Vj/40-23/2015.

²² Vj/40-46/2015.

²³ Vj/40-23/2015.

adat a GVH rendelkezésére, hogy mikor, mely utazási turnusokra küldte ki az eljárás alá vont a szórólapokat.

Az eljárás alá vont értékesítési gyakorlata az „Izraeli Körutazások” tekintetében

23. Az eljárás alá vont úgy nyilatkozott, hogy az útjait főként, 60-70 %-ban partnerirodákon keresztül értékesíti, a fennmaradó részt (30-40%) az eljárás alá vont közvetlenül értékesíti a fogyasztók felé. Az értékesítésért cserébe a partnerirodák jutalékot kapnak, a jutalékok összege változó.²⁴
24. Nem áll rendelkezésre olyan információ, amelyből egyértelműen megállapítható, hogy 2014-ben, illetve 2015-ben mely időpontokban, turnusonként hány résztvevővel indult az „Izraeli Körutazás”,²⁵ A 2014. október 23-30. közötti turnus esetén 15 fő, a 2014. december 26-2016. január 2. közötti turnus esetén 28 fő utazott. A többi turnus résztvevőinek számáról nem áll rendelkezésre adat.²⁶
25. Nem áll rendelkezésre adat arról sem, hogy az eljárás alá vont „Izraeli Körutazások” útját mely partnerirodák értékesítették 2014. január 1-jétől. Az eljárás alá vont több száz utazási irodával áll szerződéses jogviszonyban, amelyek jutalék fejében értékesítik az eljárás alá vont útjait (nem csak az „Izraeli Körutazásokat”)²⁷. Az eljárás alá vont csak a 2014. október 23-i és a december 26-i indulású útból nyilatkozott:
- A 2014. október 23-án induló útját az eljárás alá vonton kívül az IBUSZ Utazási Irodák Kft., a Start Utazás (Világlátó, Helmond Kft.), Budavár Tours iroda értékesítette²⁸.
 - A 2014. december 26-án induló útját az eljárás alá vonton kívül a Dunakanyar Utazási Iroda, Start Utazás, Grand Travel Kft., Ank-Air, Alfafly Utazási Iroda, Nyakas Tours, Navigator Utazási Iroda értékesítette²⁹.

A fakultatív kirándulások értékesítése az „Izraeli Körutazások” kapcsán

26. Az eljárás alá vont előadta, hogy az utasok 98%-a már az utazás megkezdése előtt jelzi, hogy igénybe veszi a fakultatív programokat. Amennyiben valaki nem nyilatkozik, úgy azzal az utazás előtt előzetesen telefonon leegyeztetik, hogy kint fogja-e befizetni a fakultatív program árát vagy biztosan nem kíván részt venni. Volt arra is példa, hogy valaki a helyszínen a program napján döntött úgy, hogy mégis részt vesz azon. Ha az utas nem vesz részt mégsem, mert pl. más programot akar csinálni vagy pl. maga szeretné felfedezni az adott várost, akkor úgy szervezik az egész csoport programját, hogy a kimaradó utast egy előre meghatározott helyen és időben felveszik, érte mennek, és az utas így kapcsolódik vissza újra a csoporthoz. Pl. ha a 4. napra tervezett Holt-tengeri fakultatív programra az utas nem kíván a csoporttal tartani, akkor Jeruzsálemben marad. Így a 2. napra szervezett program helyett lenne a 3. napi

²⁴ Vj/40-4/2015. sz. irat

²⁵ A Vj/40-4/2015. számon iktatott irat szerint az eljárás alá vont által becsatolt programleírás szerint 2014. július 10-17., augusztus 20-27, szeptember 11-18., október 23-30., november 17-24., december 26-2016. január 2. között tervezett az eljárás alá vont turnusokat, amelyekből a novemberi turnus nem valósult meg (ld.: Vj/40-19/2015.). A GVH feltételezi, hogy az eljárás alá vont 2014. július előtt is indított/tervezett turnusokat, hiszen az eljárás alá vont úgy nyilatkozott (Vj/40-23/2015.), hogy havi indulással tervezi útjait.

²⁶ Vj/40-46/2015.

²⁷ Vj/40-23/2015., Vj/40-4/2015. sz. iratok

²⁸ Vj/40-46/2015.

²⁹ Vj/40-46/2015.

program, a 3. napon a 4. napi, és a 4. napra kerülne a 2. nap programja. Ez esetben a Holt-tengerhez szervezett kirándulás napján a csoport visszatérne Jeruzsálembe és csak a következő nap végén utazna tovább Tiberiasba. A szállodai szállásfoglalások nem változtathatóak, csak a program változhat. A programváltozás, amelynek jogát az eljárás alá vont fenntartotta magának az Utazási Szerződésben³⁰, nem elmaradó programot jelent, hanem csak a sorrend megváltoztatását. Bár az eljárás alá vont hozzátette, hogy a 2 jeruzsálemi nap egymást követően meglehetősen a legszebb, illetve legcélszerűbb.³¹

27. A 2014. október 23-án induló útra 2 utas jelezte, hogy egyik fakultatív programon sem kíván részt venni, és 1 utas jelezte, hogy 2 fakultatív programot nem kér. Végül ezek az igények annyiban módosultak, hogy 2 utas 1 fakultatív programot kért, és 1 utas pedig 2 fakultatív programra fizetett be.³²
28. Egyéb időpontban indult utakról az eljárás alá vont nem nyilatkozott, nem áll a GVH rendelkezésére olyan adat, mely az összes utas és a fakultatív programokon való részvételi szám arányát mutatná be.
29. Az IBUSZ Utazási Irodák Kft. úgy nyilatkozott, hogy 2014-ben értékesített „Izraeli Körutazásokat” fakultatív program nélkül is.³³

A tanú meghallgatások

30. A vizsgáló a tényállás tisztázása érdekében tanú meghallgatásokat rendelt el. A tanúk a 2014. október 23-i és a 2014. december 26-i indulású útról kerültek kiválasztásra. A meghallgatásokból a következők állapíthatók meg.
31. A 2014. október 23-án indult útról meghallgatott hat tanú közül:
- egy utas az utazás vételárának teljes kifizetésekor egy fakultatív kirándulásra fizetett be, de a helyszínen a „Holt-tengeri kirándulás” kapcsán az eljárás alá vont idegenvezetője meggyőzte, hogy arra is fizessen be. Ahogy a tanú az idegenvezető szavait idézi: „a csoportot hozza kedvezőtlen helyzetbe, hogy ha nem vesz részt a fakultatív programban”.³⁴
 - három utas nyilatkozta, hogy a „Tel-Avivi kiránduláson” nem vett részt, a többi kiránduláson részt vett,³⁵
 - két utas nyilatkozta, hogy minden fakultatív kiránduláson részt vett.³⁶
32. A 2014. december 26-án indult útról meghallgatott kilenc tanú közül:
- a. hat utas nyilatkozott úgy, hogy minden fakultatív kirándulásra befizetett már az utazás vételárának kifizetésekor, és részt is vett azokon³⁷,

³⁰ A VJ/40-4/2015. számú adatszolgáltatás mellékleteként becsatolt Ügynöki Szerződés 10. pontja rendelkezik az árak, programok indokolt esetben való megváltoztatásának lehetőségéről („Az Utazásszervező fenntartja a jogot az árak és a programok indokolt esetben történő megváltoztatására, illetve lemondására”), és az Utazási Szerződés 14/c pontja utal az útvonal-változtatás jogának fenntartására („Célszerűségi megfontolásokból az iroda az útvonal változtatás jogát fenntartja”).

³¹ Vj/40-80/2015.

³² Vj/40-4/2015.

³³ Vj/40-8/2015.

³⁴ Vj/40-52/2015.

³⁵ Vj/40-64/2015, Vj/40-65/2015, Vj/40-70/2015.

³⁶ Vj/40-69/2015., Vj/40-63/2015.

- b. egy utas volt, akik az utazás vételárának kifizetése előtt a „Tel-Avivi kirándulásra” nem fizetett be, de a helyszínen végül igen, mert úgy érezte, hogy mégis belefér a költségvetésükbe³⁸,
- c. egy utas volt, aki a „Tel-Avivi Kirándulásra” nem fizetett be és nem is vett részt azon³⁹.
- d. egy utas pedig egyénileg utazott Izraelbe és vissza, ezért esete nem tipikus, kifejezetten a fakultatív programok miatt csatlakozott a csoporthoz, ezért vallomása irreleváns jelen ügyben⁴⁰

33. A tanúk közül hatan közvetlenül az eljárás alá vontnál fizettek be az utazásra, míg az egyes utazási irodáknál talált utazási csomagokra a tanúk az adott utazási irodánál közvetlenül fizették be a részvételi díjat.

34. A tanúk mindegyike egybehangzóan adta elő, hogy már a részvételi díj befizetésekor tisztában volt azzal, hogy az alapidíjon felül fakultatív programok igénybevétele esetén plusz költségekkel növekszik az utazás költsége.

35. A tanúvallomások alapján az utasok a programleírást a befizetés helyén, az eljárás alá vont irodájában vagy interneten vették kézhez, illetve olvasták.

36. A meghallgatott tanúk egybehangzó előadása szerint eleve azért esett a választásuk körutazásra, hogy minél többet lássanak és kifejezetten azért választották az utazási csomagot, hogy a programleírásban szereplő valamennyi, így a fakultatív programokra is elmehessenek.⁴¹

37. A tanúknak arról is nyilatkozniuk kellett, hogy emlékezetük szerint a csoportjukból hányan vettek részt a fakultatív kirándulásokon. A válaszokat összegezve az alábbi táblázatot állította össze a vizsgáló:

Fakultatív programok	Turnus: 2014.10.23-2014.10.30.	Turnus: 2014.12.26-2015.01.02.
Jeruzsálemi	2 utas kivételével mindenki részt vett	nem mindenki vett részt
Holt-tenger	mindenki részt vett	mindenki részt vett
Tel Aviv	4 fő vett részt	4-6 fő nem vett részt
Szilveszteri vacsora	-	6-8 fő vett részt

38. A tanúk egybehangzó elmondása alapján a fakultatív programok igénybeviteléről az utazás megkezdése előtt lehetett nyilatkozni, a részvételi díj befizetésekor. Ugyanakkor tájékoztatást kaptak arról is, hogy amennyiben mégis meggondolnák magukat lehetőség van a helyszínen is jelentkezni fakultatív programra.

³⁷ Vj/40-55/2015., Vj/40-87/2015., Vj/40-58/2015., Vj/40-59/2015., Vj/40-60/2015., Vj/40-66/2015.

³⁸ Vj/40-54/2015.

³⁹ Vj/40-71/2015.

⁴⁰ Vj/40-53/2015.

⁴¹ VJ/40-53/2015., VJ/40-71/2015

39. A tanúk előadása alapján, összességében a csoport napirendjét, illetve a programok körét nem változtatta meg az, ha valamely utas nem kívánt részt venni valamelyik fakultatív programon.
40. Az októberi turnusban utazó tanúk⁴² szerint két útitárs jelezte, hogy nem kíván részt venni a jeruzsálemi csoportos programon, hanem saját maguk szeretnék felfedezni a várost. Az idegenvezetővel előre egyeztetettek szerint őket a csoport meghatározott időpontban és helyen vette volna fel az aznapi szálláshelyre történő továbbindulás előtt. Erre forgalmi okok miatt később került sor, ami vitához vezetett. Más a fakultatív programok igénybevételéhez kapcsolódó problémáról a meghallgatott tanúknak nem volt tudomása.
41. A tanúk által előadottak alapján előfordult a programok napon belüli felcserélése, de a program leírásban feltüntetett valamennyi program, illetve látványosság bemutatásra került.

V.

Az eljárás alá vont vállalkozás álláspontja

42. Az eljárás alá vont álláspontja szerint jogsértés nem történt, a fakultatív program tényleges választási lehetőséget jelent az utasok számára. Az eljárás alá vont, vagy a szerződéses partnerirodája az utasokat az ajánlat elfogadása előtt előzetesen a program leírásban tájékoztatja a fakultatív programok igénybevételi lehetőségéről és azok áráról.
43. Az utasok általában indulás előtt Magyarországon fizetnek be a fakultatív programokra, de lehetőség van arra is, hogy a helyszínen fizessenek be azokra.⁴³ Ezért álláspontja szerint nem valós az az állítás, miszerint a vállalkozás megtévesztően járt el az utasoknak adott információ tekintetében, hiszen az utasoknak e-mailen elküldött program leírásban megtalálhatók a fakultatív programok részletei is.⁴⁴
44. A Holt-tengerhez szervezett fakultatív program esetében amennyiben valamely utas azt nem kívánja igénybe venni, úgy a társaság megcseréli a programot, ami nem befolyásolja a látnivalók megtekintését. Ezt bizonyítékkal tudja alátámasztani.⁴⁵ A tapasztalatok szerint ugyanakkor az eljárás alá vont által ajánlott sorrend szolgálja leginkább az utasok érdekeit, a látnivalók sorrendje meghatározó, az tematikailag egymásra épül. Az eljárás alá vont 22 éves működése alatt a fakultatív programokkal kapcsolatban nem merült fel probléma.⁴⁶

VI.

Jogi háttér

45. Az Fttv. 3. §-ának (1) bekezdése szerint tilos a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat. A (2) bekezdés szerint tisztességtelen az a kereskedelmi gyakorlat,

⁴² VJ/40-64/2015., VJ/40-65/2015., VJ/40-70/2015., VJ/40-71/2015.,

⁴³ A VJ/40-80/2015. számú feljegyzéssel beemelt P/1431-13/2015. számú adatszolgáltatás

⁴⁴ VJ/40-4/2015. számú adatszolgáltatás.

⁴⁵ A VJ/40-80/2015. számú irat mellékletei (az eljárás alá vontnak az IBUSZ-hoz címzett, 2015. október 15-én kelt e-mailje)

⁴⁶ A VJ/40-80/2015. számú irat melléklete

- amelynek alkalmazása során a kereskedelmi gyakorlat megvalósítója nem az ésszerűen elvárható szintű szakismerettel, illetve nem a jóhiszeműség és tisztesség alapelveinek megfelelően elvárható gondossággal jár el (a továbbiakban: szakmai gondosság követelménye), és
- amely érzékelhetően rontja azon fogyasztó lehetőségét az áruval kapcsolatos, a szükséges információk birtokában meghozott tájékozott döntésre, akivel kapcsolatban alkalmazzák, illetve akihez eljut, vagy aki a címzettje, ezáltal a fogyasztót olyan üzleti döntés meghozatalára készíti, amelyet egyébként nem hozott volna meg (a továbbiakban: a fogyasztói magatartás torzítása), vagy erre alkalmas.

46. A (3) bekezdés szerint a (2) bekezdés értelmében tisztességtelen különösen az a kereskedelmi gyakorlat, amely megtévesztő (6. § és 7. §) vagy agresszív (8. §).

47. Az Fttv. 4. § (1) bekezdése szerint a kereskedelmi gyakorlat megítélése során az olyan fogyasztó magatartását kell alapul venni, aki ésszerűen tájékozottan, az adott helyzetben általában elvárható figyelmességgel és körültekintéssel jár el, figyelembe véve az adott kereskedelmi gyakorlat, illetve áru nyelvi, kulturális és szociális vonatkozásait is. Ha a kereskedelmi gyakorlat a fogyasztók egy meghatározott csoportjára irányul, az adott csoport tagjaira általánosan jellemző magatartást kell figyelembe venni.

48. Az Fttv. 6. § (1) bekezdésének b) pontja szerint megtévesztő az a kereskedelmi gyakorlat, amely az áru lényeges jellemzőiről valótlan információt tartalmaz, vagy valós tény - figyelemmel megjelenésének valamennyi körülményére - olyan módon jelenít meg, hogy megtéveszti vagy alkalmas arra, hogy megtéveszse a fogyasztót, és ezáltal a fogyasztót olyan üzleti döntés meghozatalára készíti, amelyet egyébként nem hozott volna meg, vagy erre alkalmas.

49. Az Fttv. 9. § (1) bekezdése szerint a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmának megsértéséért felel az a vállalkozás, amelynek a kereskedelmi gyakorlattal érintett áru értékesítése, eladásának ösztönzése közvetlenül érdekében áll.

50. Az Fttv. 14. §-a szerint a vállalkozás - az eljáró hatóság felhívására - a kereskedelmi gyakorlat részét képező tényállítás valóságát igazolni köteles. Ha a vállalkozás nem tesz eleget ennek a kötelezettségnek, úgy kell tekinteni, hogy a tényállítás nem felelt meg a valóságnak. Erre a vállalkozást a hatóság felhívásában figyelmeztetni kell.

51. Az Fttv. 19. §-ának c) pontja szerint a kereskedelmi gyakorlat tisztességtelenségének megállapítására irányuló eljárásra az e törvényben meghatározott eltérésekkel a Gazdasági Versenyhivatal eljárása tekintetében a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény (a továbbiakban: Tpv.) rendelkezéseit kell alkalmazni.

52. A Tpv. 44. §-a (1) bekezdése szerint a versenyfelügyeleti eljárásra - e törvény eltérő rendelkezése hiányában - a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (továbbiakban: Ket.) rendelkezéseit kell alkalmazni a Ket. 15. § (4) bekezdése, 18. §-a, 29. § (3)-(12) bekezdése, 30. § a) és b) pontja, 31. § (1) bekezdés j) pontja, 33/A. §-a, 38. §-a, 43. § (6a) bekezdése, 46. § (2) bekezdése, 47. §-a, 61. § (1) bekezdése, 64. §-a, 68-69/B. §-a, 70. §-a, 71. § (2) bekezdés a) pontja, 71. § (7) bekezdése, 74. § (2)-(5) bekezdése, 75. §-a, 78/A. § a) pontja, 88. §-a, 88/A. §-a, 91. §-a, 93-94/A. §-a, 109. § (2) bekezdése, 116. §-a, 127. § (1)-(5) és (7) bekezdése, 128. § (1) és (3) bekezdése, 130. §-a, 134. § b) és c) pontja, valamint 157. § (4) bekezdése kivételével.

53. A Ket. 13. § (2) bekezdés e) pontja alapján a Ket. rendelkezéseit a versenyfelügyeleti eljárásban csak akkor kell alkalmazni, ha a Tpv. vagy az Fttv. eltérő szabályokat nem állapít meg.
54. A Ket. 31. § (1) bekezdésének i) pontja értelmében a hatóság az eljárást megszünteti, ha hivatalbóli eljárásban a tényállás a határozat meghozatalához szükséges mértékben nem volt tisztázható, és további eljárási cselekménytől sem várható eredmény.
55. A Ket. 50. §-ának (1) bekezdése értelmében a hatóság köteles a döntéshozatalhoz szükséges tényállást tisztázni, s ha ehhez nem elegendők a rendelkezésre álló adatok, hivatalból vagy kérelemre bizonyítási eljárást folytat le. A Ket. 50. §-ának (6) bekezdése szerint a hatóság a bizonyítékokat egyenként és összességükben értékeli, és az ezen alapuló meggyőződése szerint állapítja meg a tényállást.
A bizonyítékok értékelésének főbb szabályai a következők a Ket. 50. §-a alapján: a hatóság szabadon választja meg az alkalmazandó bizonyítási eszközt [50. § (5) bekezdés], a hatóság által hivatalosan ismert és a köztudomású tényeket nem kell bizonyítani [50. § (3) bekezdés], a hatóság olyan bizonyítékokat használ fel, amelyek alkalmasak a tényállás tisztázásának megkönnyítésére [50. § (4) bekezdés], bizonyíték különösen például az ügyfél nyilatkozata, az irat, a tanúvallomás [50. § (4) bekezdés]. A Ket. 2. §-ának (3) bekezdése szerint a közigazgatási hatóság az eljárás során az érintett ügyre vonatkozó tényeket veszi figyelembe, minden bizonyítékot súlyának megfelelően értékeli, döntését valósághű tényállásra alapozza.
56. Az utazási szerződésről szóló 281/2008. (XI.28.) kormányrendelet (továbbiakban: Kormányrendelet) 13. §-ának (1) bekezdése szerint az utazásszervező által értékesített utazási csomagra, a részvételi díjra és az utazási szerződés feltételeire vonatkozóan az utas rendelkezésére bocsátott tájékoztatónak (a továbbiakban: programfüzet) egyértelműen és pontosan tartalmaznia kell többek között:
b) az úticélt, az útvonalat (úttervet) és a jelentősebb tartózkodási helyeket,
d) a részvételi díj forintban meghatározott összegét és azt, hogy ez mely részszolgáltatásokra nyújt fedezetet.
57. A (2) bekezdés b) pontja szerint – többek között - a programfüzetben foglaltaktól az utazásszervező csak akkor térhet el, ha ezt a jogát kifejezetten fenntartotta, és a változásokat az utazási szerződés megkötése előtt az utassal - igazolható módon - közli.
58. A Kormányrendelet 16. § (1) bekezdése szerint a 3. §-ban a szerződésnek az utas rendelkezésére bocsátására vonatkozó, továbbá a 6. § (3) bekezdésében foglalt rendelkezések megsértése esetén a fogyasztóvédelmi hatóság jár el a fogyasztóvédelemről szóló 1997. évi CLV. törvényben (a továbbiakban: Fgytv.) meghatározott szabályok szerint. A (2) bekezdés szerint a 13. §-ban foglalt rendelkezések megsértése esetén a fogyasztóvédelmi hatóság jár el, a fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmáról szóló 2008. évi XLVII. törvényben (a továbbiakban: Fttv.) meghatározott szabályok szerint, ha a jogsértés az Fttv. 2. §-ának *a)* pontja értelmében vett fogyasztót érint. A (3) bekezdés szerint az (1) és (2) bekezdésben említett rendelkezések az Fgytv. alkalmazásában fogyasztóvédelmi rendelkezések.

VII.

Jogi értékelés

59. A jelen versenyfelügyeleti eljárás tárgya annak vizsgálata, hogy az eljárás alá vont az „Izraeli Körutazások” szervezése során megtevesztette-e a fogyasztókat akkor, amikor külön fizetési díj megfizetéséhez kötött fakultatív kirándulásként tüntetett fel egyes programokat, amelyek a valóságban nem voltak fakultatívak. Más szóval, azt kellett vizsgálnia a GVH-nak, hogy a fakultatív programok valóban fakultatívak voltak-e, azaz a fogyasztó szabadon választhatott a részvétel vagy a program mellőzése között, kötelező volt-e számára a kirándulás plusz költségének a befizetése vagy sem.
- A versenyfelügyeleti eljárás megindításakor egy út – a 2014. október 23-30. közötti „Izraeli Körutazás” - kapcsán merült fel az, hogy az eljárás alá vont a fakultatív kirándulásokon való részvételt „elvárja” az utasoktól, és az ezzel járó pluszköltség befizetése is kötelező számukra. Így e tekintetben vizsgálni kellett, hogy vajon ez általános gyakorlata-e az eljárás alá vontnak, mely magatartása kimerítheti az Fttv. 6. § (1) bekezdését, megsértve ezáltal az Fttv. 3. § (1) bekezdését.
60. A versenyfelügyeleti eljárás keretében beszerzett információk azonban nem erősítették meg ezt a feltevést.
61. Az Fttv. 6 §-a szerinti jogsértéshez azt kell bizonyítani, hogy egyrészt, hogy a kereskedelmi gyakorlat megtevesztő volt (vagy arra alkalmas), másrészt, hogy a fogyasztót a megtevesztés által olyan ügyleti döntés meghozatalára készteti amit egyébként nem hozott volna meg (vagy erre alkalmas).
62. Az „Izraeli Körutazások” szervezett utazásról készült programleírás, mely az utazás egyetlen reklámanyaga egyértelműen tartalmazta, miből áll az alapprogram és melyek a választható fakultatív kirándulások, jelölve azok külön fizetendő árait. Ez a programleírás állt a partner utazási irodák rendelkezésére, és az eDM-ekben is ezt terjesztette az eljárás alá vont. Ebből kifolyólag az utazásra vonatkozó szerződés megkötésekor (pl. a foglaló befizetésével) az az világos üzenet fogalmazódhatott meg a fogyasztóban, hogy a fakultatív kirándulásokon a részvétele nem kötelező, és a program mellőzése esetén természetesen annak költségét sem kell kifizetnie. A fogyasztó erről nem csak a programleírásból értesülhetett, hanem az utazás összegének befizetésekor az eljárás alá vont vagy a partneriroda utazási irodájában.
63. Megállapítható a bizonyítékokból, hogy az utasok még az utazás teljes összegének kifizetésekor, azaz a tényleges indulás előtt nyilatkoznak arról, hogy melyik fakultatív kirándulásra vesznek részt és milyen nem, és az utasok élnek is ezzel a választási lehetőséggel, mert bár a legtöbb, de nem minden utas választja a fakultatív kirándulásokon való részvételt.
64. A meghallgatott tanúvallomásokból is az a következtetés vonható le, hogy a tanúk – azaz a fogyasztók, az utasok -, tudták és megértették, hogy egyes programokon a részvétel és azok költsége fakultatív: szabadon választható. Összegezve a tanúvallomásokat, a tanúk egybehangzóan állították, hogy tudtak arról, hogy a:
- a kirándulások fakultatívak,
 - külön költség megfizetésével vehetnek részt azokon,
 - arról nyilatkozni, hogy részt vesznek-e vagy sem, legkésőbb az utazás díjának befizetésekor kell, és erre külön felhívta őket az adott utazási iroda, és
 - többen több kirándulást nem választottak.

65. A feltárt bizonyítékokból és a programleírás szövegének értelmezése alapján az eljáró versenytanács azt a következtetést vonja le, hogy az utasoknak volt reális választási lehetőségük, ezért e körben megtévesztés nem volt bizonyítható.
66. Ezen a következtetésen – a többi rendelkezésre álló tanúvallomás, nyilatkozat tükrében - nem változtat annak az utasnak a tanúvallomása⁴⁷ sem, aki azt állította, hogy a 2014. október 23-án induló úton, mely az eljárás alá vont hibáján kívül eső okból egy nappal később kezdődött, az eljárás alá vont helyi idegenvezetője arról tájékoztatta a helyszínen, hogy a külön díj megfizetésével mégis tartson velük a fakultatív kirándulásra (Holt-tengeri kirándulás), mert ha nem, az a csoportot nehéz helyzetbe hozza. Ugyanezen az úton más utasok úgy nyilatkoztak, hogy volt olyan fakultatív kirándulás, amelyre nem fizettek be és nem is vettek részt (Tel-Avivi kirándulás).
67. Felvetődhet, hogy a fakultatív kirándulások közül kizárólag „Holt-tengeri kirándulás” kapcsán törekedett az eljárás alá vont a kirándulás fakultatív jellegének kiküszöbölésére, azaz különös érdeke fűződött ahhoz, hogy ezen a kiránduláson minden utas részt vegyen. A versenyfelügyeleti eljárás során feltárt bizonyítékok alapján azonban ez a tényállítás nem volt a szükséges mértékben tisztázható.
68. Összességében az eljáró versenytanács a bizonyítási eljárásban feltárt és rendelkezésre álló információkat nem tartja elégségesnek arra, hogy megállapítsa, hogy az eljárás alá vont megsértette az Fttv-t, és további eljárási cselekménytől sem várható eredmény ezért az eljáró versenytanács a Ket. 31 §-ának (1) bekezdés i) pontjára figyelemmel az eljárás megszüntetéséről döntött.

VIII.

Egyéb kérdések

69. A versenyfelügyeleti eljárásban 39.081,- Ft egyéb eljárási költség merült fel a tanúmeghallgatásokkal kapcsolatban, mely összeg egyes tanúk részére történő kifizetéséről a vizsgáló végzéssel rendelkezett.⁴⁸
A Tpv. 62/B.§ (2) bekezdése szerint a hivatalból indított eljárásban felmerült egyéb eljárási költséget jogsértő magatartás megállapítása esetén a jogsértést megvalósító ügyfél viseli. Jogsértő magatartás megállapítása hiányában a hivatalból indított eljárás költségét az állam viseli.
70. A versenyfelügyeleti eljárás során 2015. június 30-án kelt Vj/40-7/2015. sz. végzéssel a vizsgáló 300.000 Ft eljárási bírsággal sújtotta az eljárás alá vontat, mert magatartása a versenyfelügyeleti eljárás elhúzását eredményezte és a valós tényállás feltárásának megghiúsítására irányult. Az eljárási bírságot és járulékait (300.903 Ft) a Nemzeti Adó- és Vámhivatal végrehajtási eljárás során beszedte és 2015. október 13-án a GVH bankszámlájára átutalta.
71. Az Fttv. 10. § (3) bekezdése szerint a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmának megsértése miatt a Gazdasági Versenyhivatal jár el, ha a kereskedelmi gyakorlat a gazdasági verseny érdemi befolyásolására alkalmas.

⁴⁷ Vj/40-52/2015.

⁴⁸ Vj/40-78/2015., Vj/40-97/2015. és Vj/40-76/2015., Vj/40-74/2015., Vj/40-75/2015., Vj/40-89/2015., Vj/40-88/2015. sz. iratok

72. Az Fttv. 11. § (2) bekezdésének c) pontja szerint a gazdasági verseny érdemi érintettsége minden egyéb körülményre tekintet nélkül fennáll, ha a fogyasztók közvetlen megkeresésének módszerével végzett kereskedelmi gyakorlat legalább három megye fogyasztói felé irányul.
73. Jelen ügyben az eljárás alá vont kétszer is (még ha különböző számadatokkal) úgy nyilatkozott, hogy eDM-ek formájában országszerte reklámozta az útjait a közvetlen fogyasztók felé.⁴⁹ Az eljárás alá vont címzett-listájáról, azaz a megcélzott fogyasztók címlistájáról az eljárás alá vont nem tudott nyilatkozni, de vélelmezhető az „országszerte” kijelentés valóságossága, a legalább három megye érintettsége, tekintettel arra, hogy az eljárás alá vont a nyilatkozata szerint korábbi fogyasztóit célozza az eDM-kkel, és a 2014. október 23-i és 2014. decemberi utazásokat áttekintve az utaskör valóban országszerte, számos megyéből került ki (Pest megyéből, Budapestről, Bács-Kiskun megyéből, Békés megyéből, Fejér megyéből, Jász-Nagykun-Szolnok megyéből, Baranya megyéből), tehát vélhetőleg más utazás kapcsán is országosan tevődik össze az utaskör⁵⁰. Ebből következően a korábbi utasoknak kiküldött eDM-ek címzettjei több mint három megyéből kerülhettek ki.
74. A GVH hatáskörének fennállását megalapozza az is, hogy az eljárás alá vont „Izraeli Körutazását” számos más, az ország különböző pontjain található utazási iroda is reklámozza a honlapján keresztül, és amelyek fogyasztói köre szintén országosan, számos megyéből tevődik össze. A 2014. október 23-án és 2014. december 26-án indult, illetve 2014-es utazások értékesítésében is több utazási iroda részt vett, amelyek közül akad országosan több megyében működő utazási iroda (pl. IBUSZ, Cartour), illetve Komárom-Esztergom megyéből (Jolly Joker Kft.), Zala megyében (Domino Travel, Nyakas és Társai Tours), Bács-Kiskun megyében (Súgó-Tourist), Budapesten (Yes Plusz) található, elérhető utazási iroda, és akadnak on-line utazási irodák (Grand Travel, Start Utazás, Invia.hu)⁵¹.
75. A GVH illetékessége az Fttv. 19. §-a alapján alkalmazandó Tpv. 46. §-a alapján az ország egész területére kiterjed.
76. A végzés elleni jogorvoslati jogot a Tpv. 82. §-ának (1), (2) és (3) bekezdése, illetve a Ket. 98. §-a (3) bekezdésének c) pontja biztosítja. Az eljáró versenytanács végzésének bírósági felülvizsgálata iránti kérelmet az ügyfél, valamint az terjeszthet elő, akire nézve a végzés rendelkezést tartalmaz, továbbá a bejelentő, ha a végzést e törvény alapján vele közölni kell. A Tpv. 60/A. § (2) bekezdése szerint az eljárásnak a Ket. 31. § (1) bekezdés e) és i) pontja alapján történő megszüntetéséről hozott végzést a bejelentővel is közölni kell.

Budapest, 2016. február 10.

dr. Berki Ádám s.k.
előadó versenytanács tag

dr. Kóhalmi Attila s.k.
versenytanács tag

Dr. Bara Zoltán s.k.
versenytanács tag

⁴⁹ Vj/40-23/2015., Vj40-4/2015.

⁵⁰ Vj/40-46/2015., tanúmeghallgatások jegyzőkönyvei

⁵¹ Vj/40-46/2015.,